

CONSCIÈNCIA
D'ARA
I la setmana que ve:
Laia de Ahumada:
escriure a dins

Estils

Maria Eugenia Manrique: pintar la saviesa

Docent i pintora veneçolana, publica ara un llibre on combina cal·ligrafia i frases fetes xineses

DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

No pintar res és pitjor que no existir, és tenir una existència exclosa. Frase feta que ens diu més del que sembla dir-nos: pintar no és només sinònim d'expressió, sinó de plenitud. De vida. Les frases fetes, com els refranys, ens acompanyen més enllà de la comunicació, ens diuen sense dir-nos directament, missatges en capes per anar destriant. Frases que ens pinten, malgrat semblar no pintar res.

La pintora María Eugenia Manrique se sent captivada pel traç, el traç que no pinta res però ho és tot. I amb aquest tot, assenyala el buit. Fascinada per l'art, va créixer a Veneçuela en una família on l'art no es considerava una sortida laboral. Per això, la seva fascinació la va portar a fugir d'amagat de casa per aterrar a Mèxic, on va poder començar a estudiar Belles Arts. Anys després, ja com a professora a la universitat veneçolana, Manrique va desenvolupar una carrera artística molt reconeguda no només al seu país, sinó també a nivell internacional. L'any 1990, per exemple, va guanyar el prestigiós Bronze Price de la trienal d'Osaka (Japó). Els seus amics, des de feia anys, li trobaven una influència oriental que ella mateixa desconeixia: "El *Tao te king* me'l van regalar uns companys d'estudis, no sé si l'hauria comprat, però em deien que hi havia alguna cosa en mi... Després vaig començar a buscar en aquesta tradició, començo a llegir d'esperit, d'energia i del seu vincle amb l'art. A Belles Arts t'ensenyen com dominar unes tècniques per trobar un estil i poder destacar, aprens a expressar-te, però també a entrar en competició amb els demés, és complex. En la meua recerca personal vaig descobrir que en la pintura xinesa només existeix el mètode com a camí, i et parlen de la importància del cos, de la respiració, de l'esperit del pinzell... Tot això em va captivar".

Després de l'èxit professional com a pintora, va patir una greu crisi personal ("ja no m'interessava pintar pels demés, només per a mi") i sumat a una sèrie de factors va deixar el seu país per instal·lar-se a les Canàries amb la seva parella. Poc després, es va establir a Barcelona, ciu-

Establir-se a Barcelona

Després de l'èxit professional com a pintora, va patir una greu crisi personal ("ja no m'interessava pintar pels demés, només per a mi") i sumat a una sèrie de factors va deixar el seu país per instal·lar-se a les Canàries amb la seva parella. Poc després, es va establir a Barcelona, ciu-

Maria Eugenia Manrique a l'estudi del pintor Li Weixiu a Hangzhou, Xina. L. W.

tat que ja no ha abandonat i on, actualment, dona classes de pintura xinesa al Centre Cultural Xinès, amb tant d'èxit que té una llista d'espera de dos anys. Ho combina amb exposicions de la seva obra, formacions i tallers i la publicació de varis llibres on barreja pintura, reflexions i ensenyament. "L'art és la meua vida i la docència la meua vocació", afirma.

Fa gairebé vint anys, poc després d'establir-se a Barcelona, va trobar un mestre japonès, Abiko Sensei, que donava classes de cal·ligrafia en un petit centre zen del Born. "Ell era jardiner i al Japó la jardineria és un art, i per tant també havia estudiat cal·ligrafia i tenia totes les eines per ensenyar-la. Era fascinant perquè no parlava res de castellà ni català, tenia una traductora. Quan va tornar al Japó vaig sentir un gran buit, ja que fins llavors mai havia consi-

Obra
Va descobrir l'art de la cal·ligrafia i va veure que aquell era el seu camí

derat la cal·ligrafia com un art, però amb les seves classes vaig veure que aquell era el meu camí. Primer vaig seguir estudiant amb la traductora del mestre, després a una escola japonesa a distància. Un dia em vaig mudar, i al pis de dalt vaig descobrir que hi vivia una cal·ligrafa xinesa, Hsiao-Lin Liu, que feia una tesis a la UB sobre la influència de la cal·ligrafia xinesa a l'informalisme occidental. Amb ella vaig continuar aprenent".

Com continua explicant, tot i que ja havia estat a la Xina i al Japó per estudiar la pintura tradicional, va ser a Barcelona on va incorporar la cal·ligrafia, entesa des de llavors "com un art expressiu on tots els traços reflecteixen el teu moment, l'energia d'aquell moment que sempre varia tot i que l'essència es manté". "La cal·ligrafia xinesa té diferents estils -diu Manrique-, el regu-

lar i el cursiu, i amb els estils cursius entra l'emoció. Un comunica i l'altre expressa perquè no va directe a la ment, sinó al cor. Per això ens pot commoure sense entendre-la. És el traç pur, l'energia. Em fascina".

Un llibre de frases fetes

Ara, però, publica un llibre on aquesta expressivitat no és tan rellevant, fruit del seu estudi de la llengua xinesa. A *Sabiduria de la antiga China* (Kairós) recull desenes de *chéng yu*, frases fetes de quatre caràcters. Cadascuna prové d'una història antiga, llegenda o faula i porta un missatge de reflexió. "Nosaltres tenim refranys, però no aquestes històries d'on provenen, o no són tan importants per a nosaltres. A cada història hi escric l'origen per situar el context històric, com sorgeix la frase i després el seu ensenyament. És un llibre on la cal·ligrafia de cada frase feta està simplificada perquè es pugui entendre, tot i que les vaig fer amb el mètode tradicional de pinzell i tinta". De fet, la cal·ligrafia del llibre té un paper tan important que en la seva presentació a l'Institut Confucí de Barcelona, el proper dijous 9 de maig, Manrique hi farà una cal·ligrafia en directe. "A la Xina és molt comú fer-ho, i a l'estiu els parcs s'omplen de cal·ligrafs que hi van amb pinzell i aigua i plasmen, als terres de ciment, el seu art efímer."

"Quan dones classe -continua- tot el que has llegit ho comences a posar en pràctica en tu mateix, perquè has d'anar guiant. Jo em sé el camí, però si guio a un altre el camí és diferent. Poc a poc he començat a sentir més el taoisme i adonar-me de com es pot transmetre avui dia. El nostre món és convuls, però crec que sempre ho ha sigut. Per exemple, l'època de les anomenades 'guerres dels estats combatents' abans d'unificar-se la Xina, va ser també l'edat daurada de la filosofia xinesa amb el sorgiment de les cent escoles del pensament. Ara mateix estem aquí parlant de taoisme i en altre lloc parlen de com fer una guerra... Així que intento portar aquests ensenyaments a l'època actual a través de la pràctica de l'art i de l'exercici físic amb el *txi-kung*. Aprenre, en primer lloc, a mirar els traços, ja que la pintura xinesa no és realista, sinó naturalista. Es tracta d'aprendre els traços per tenir el traç únic i poder representar allò que sents. Crear és transformar, és molt més senzill que voler crear del no res".

XXXXXXXXXX XXXXXX Vivamus viverra eros eu nisl viverra a congue nibh pulvinar. Nulla commodo dignissim libero eu vestibulum. Quisque ultricies, augue nec lobortis convallis, lacus metus

Gent

TEXT:
FIRMA REDACTOR

Fusce at urna vehicula enim luctus congue

Fusce accumsan, neque ut hendrerit sollicitudin, ipsum justo porttitor nunc, vel volutpat mi lorem ut urna. Etiamque ac massa imperdiet venenatis. Nam interdum, est at commodo rutrum, lectus magna ullamcorper erat, eget molestie nisl purus vitae ante. Vestibulum aliquam pretium odio, sed mattis urna accumsan et.

Sed in metus dolor, sit amet lobortis quam. Etiam adipiscing, turpis quis pulvinar ultrices, sem nunc consectetur lacus, vel porta orci orci at massa. Quisque ut arcu augue, vitae aliquet erat. Ut vel quam at turpis pulvinar aliquet. —

Vivamus placerat lobortis blandit

Fusce accumsan, neque ut hendrerit sollicitudin, ipsum justo porttitor nunc, vel volutpat mi lorem ut urna. Etiam dapibus neque et nisl sodales consequat. Donec at nulla justo. Donec et ipsum eget tellus egestas pellentesque et sit amet metus. Fusce quis neque ac massa imperdiet venenatis, lacus metus.